

Tuần:
Tiết: 14

Ngày soạn: 09/11/2010
Ngày dạy: 14/11/2020

TIẾT 14 – BÀI 12:

TÁC ĐỘNG CỦA NỘI LỰC VÀ NGOẠI LỰC TRONG VIỆC HÌNH THÀNH ĐỊA HÌNH BỀ MẶT TRÁI ĐẤT

I. MỤC TIÊU BÀI HỌC:

1. Kiến thức:

- Nêu được khái niệm nội lực, ngoại lực và biết được tác động của chúng đến địa hình trên bề mặt Trái Đất.
- Hiểu nguyên nhân của việc hình thành địa hình bề mặt Trái Đất là do tác động của nội lực và ngoại lực. Hai lực này luôn có tác động đối nghịch nhau.
- Phân biệt được sự khác nhau giữa nội lực và ngoại lực, tìm một số ví dụ về nội lực và ngoại lực.
- Hiểu sơ lược nguyên nhân sinh ra và tác hại của các hiện tượng núi lửa, động đất.
- Trình bày lại được nguyên nhân hình thành địa hình trên bề mặt Trái Đất và cấu tạo bên trong của một ngọn núi lửa.

2. Kỹ năng:

- Sử dụng mô hình để mô tả hiện tượng và cấu tạo bên trong núi lửa.
- Phân tích tranh ảnh địa lí.
- Rèn luyện kỹ năng sưu tầm tư liệu địa lí.
- Rèn luyện kỹ năng thuyết trình.

3. Thái độ:

- Có ý thức tự giác học tập, ham học hỏi, hứng thú, say mê tìm hiểu các sự vật hiện tượng địa lí.
- Biết chia sẻ với những con người sinh sống ở những nơi thường xuyên xảy ra động đất, núi lửa.

4. Hình thành năng lực:

- Năng lực chung: Năng lực tự chủ và tự học, năng lực giao tiếp và hợp tác, năng lực giải quyết vấn đề và sáng tạo.

- Năng chuyên biệt của môn Địa lí:

+ Năng lực giải thích các hiện tượng và quá trình địa lí tự nhiên thông qua việc phân tích các mối quan hệ qua lại giữa nội lực và ngoại lực, mô tả được một số hiện tượng núi lửa và động đất xảy ra trên bề mặt Trái Đất.

+ Năng lực sử dụng các công cụ của Địa lí học và thực địa thông qua việc phát triển các kĩ năng như: biết sưu tầm và khai thác các loại tài liệu địa lí, tranh ảnh, mô hình, thí nghiệm phục vụ cho việc học tập.

+ Năng lực vận dụng kiến thức kĩ năng vào thực tiễn thông qua việc truyền đạt thông tin địa lí và giải thích được nguyên nhân hình thành núi lửa và động đất.

II. PHƯƠNG PHÁP – KỸ THUẬT DẠY HỌC:

- Phương pháp: Đàm thoại, vấn đáp, quan sát trực quan, thảo luận nhóm, giải quyết vấn đề.

- Kỹ thuật dạy học: Động não, sơ đồ tư duy.

III. TÀI LIỆU VÀ PHƯƠNG PHÁP DẠY HỌC:

1. Chuẩn bị của giáo viên:

- Soạn bài.

- Chuẩn bị tư liệu cho bài giảng.

- Chuẩn bị phiếu học tập.

- Hướng dẫn học sinh nghiên cứu, chuẩn bị bài.

2. Chuẩn bị của học sinh:

- Đọc bài và chuẩn bị nội dung các câu hỏi trong sách giáo khoa.

- Làm việc nhóm để giải quyết yêu cầu của giáo viên, tham vấn ý kiến giáo viên về nội dung chuẩn bị trước giờ học.

+ Nhóm 1: Sưu tầm hình ảnh về sự biến đổi bề mặt địa hình trên Trái Đất.

+ Nhóm 2: Tìm hiểu thông tin về hiện tượng núi lửa bao và ảnh hưởng đến đời sống sản xuất của con người.

+ Nhóm 3: Tìm hiểu thông tin về hiện tượng động đất và ảnh hưởng đến đời sống sản xuất của con người.

III. TIỀN TRÌNH TỔ CHỨC DẠY VÀ HỌC

1. Ôn định tổ chức lớp

2. Kiểm tra bài cũ: Lòng ghép trong quá trình dạy học

3. Bài mới:

Hoạt động của giáo viên	Hoạt động của học sinh	Kiến thức cần đạt
<p>Hoạt động 1: Khởi động</p> <p>- Mục tiêu: Tạo tâm thế trước giờ học và tạo tình huống học tập có vấn đề, yêu cầu học sinh giải quyết.</p> <p>- Thời gian: 5 phút</p> <p>- Cách thức tiến hành:</p>		
<p>+ Giáo viên yêu cầu lớp trưởng báo cáo phần chuẩn bị bài của các nhóm.</p> <p>- Giáo viên gọi đại diện học sinh nhóm 1 báo cáo.</p> <p>- Học sinh lắng nghe và đặt câu hỏi (nếu có).</p> <p>- Giáo viên nhận xét và dẫn vào bài:</p> <p>Tiết 15 – Bài 12: Tác động của nội lực và ngoại lực trong việc hình thành địa hình trên bề mặt Trái Đất.</p>		
<p>Hoạt động 2: Hình thành kiến thức mới</p> <p>Hoạt động 2.1: Tìm hiểu về tác động của nội lực và ngoại lực</p> <p>- Mục tiêu:</p> <p>+ Nêu được khái niệm nội lực, ngoại lực và biết được tác động của chúng đến địa hình trên bề mặt Trái Đất.</p> <p>+ Hiểu nguyên nhân của việc hình thành địa hình bề mặt Trái Đất là do tác động của nội lực và ngoại lực. Hai lực này luôn có tác động đối nghịch nhau.</p>		

- + Phân biệt được sự khác nhau giữa nội lực và ngoại lực.
- + Rèn luyện kỹ năng sưu tầm tư liệu địa lí.
- + Rèn luyện kỹ năng phân tích tranh ảnh địa lí để biết được tác động của chúng đến địa hình trên bề mặt Trái Đất.
- + Rèn luyện kỹ năng thuyết trình.
- + Có ý thức tự giác học tập, ham học hỏi, hứng thú, say mê tìm hiểu các sự vật hiện tượng địa lí.

- Định hướng năng lực: Năng lực giải thích các hiện tượng và quá trình địa lí, năng lực tự chủ và tự học, năng lực giao tiếp và hợp tác, năng lực giải quyết vấn đề và sáng tạo.

- Phương pháp và kỹ thuật dạy học: Phương pháp sử dụng phương tiện trực quan, đàm thoại gợi mở, thảo luận nhóm, giải quyết vấn đề ...

- Thời gian: 15 phút

- Các bước tiến hành:

<p>- Giáo viên giảng: Lớp vỏ Trái Đất được cấu tạo bởi các địa mảng nằm kề nhau và luôn di chuyển là do sự chuyển dịch của dòng vật chất quán đèo ở lớp trung gian.</p>	<p>Học sinh lắng nghe tích cực</p>	<p>1. Tác động của nội lực và ngoại lực:</p>
<p>- Khi các mảng kiến tạo xô vào nhau thì tại nơi tiếp xúc sẽ xảy ra hiện tượng gì ?</p>	<p>Hoạt động độc lập</p>	
<p>- Tác động của dòng vật chất ở lớp trung gian là tác động từ bên trong hay bên ngoài Trái Đất?</p>	<p>Hoạt động độc lập</p>	
<p>- Giáo viên chốt kiến thức về nội lực.</p>		<p>- Nội lực là những lực sinh ra ở bên trong Trái Đất.</p>

<p>- Yêu cầu cả lớp quan sát lại sản phẩm của nhóm 1.</p> <p>- Đặt câu hỏi cho nhóm 1: Yếu tố nào đã tác động làm biến đổi bề mặt địa hình?</p>	<p>Đại diện nhóm 1 giải đáp</p>													
<p>- Những yếu tố đó tác động từ bên ngoài hay bên trong lòng Trái Đất?</p>	<p>Hoạt động độc lập</p>													
<p>- Giáo viên chốt kiến thức về ngoại lực.</p> <p>- Giáo viên chuyển ý: Nội lực và ngoại lực cùng tác động lên bề mặt Trái Đất nhưng làm cho địa hình trên bề mặt Trái Đất biến đổi khác nhau. Vậy hai quá trình đó khác nhau như thế nào?</p>		<p>- Ngoại lực là những lực sinh ra ở bên ngoài, trên bề mặt Trái Đất.</p>												
<p>* Thảo luận nhóm:</p> <p>- Thời gian: 4 phút</p> <p>- Hình thức: Chia lớp 4 nhóm</p> <p>- Nhiệm vụ: So sánh sự khác nhau giữa nội lực và ngoại lực bằng các hoàn thành phiếu học tập sau</p> <p style="text-align: center;">PHIẾU HỌC TẬP</p> <table border="1" data-bbox="222 1166 953 1442"> <thead> <tr> <th></th> <th>Nội lực</th> <th>Ngoại lực</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Dấu hiệu nhận biết</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Biểu hiện</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Kết quả tác động</td> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table>		Nội lực	Ngoại lực	Dấu hiệu nhận biết			Biểu hiện			Kết quả tác động			<p>Các nhóm thảo luận, báo cáo, nhận xét bổ sung (nếu có)</p>	
	Nội lực	Ngoại lực												
Dấu hiệu nhận biết														
Biểu hiện														
Kết quả tác động														

<p>nhóm.</p> <p>- Định hướng năng lực: Năng lực tự chủ và tự học, năng lực giao tiếp và hợp tác, năng lực giải quyết vấn đề và sáng tạo, năng lực giải thích các hiện tượng và quá trình địa lí tự nhiên, năng lực sử dụng các công cụ của Địa lí học và thực địa.</p> <p>- Thời gian: 15 phút</p> <p>- Cách thức tiến hành:</p>		
<p>- Giáo viên yêu cầu đại diện học sinh nhóm 2 báo cáo.</p> <p>- Giáo viên nhận xét phần báo cáo của nhóm 2</p> <p>- Giáo viên chốt kiến thức</p> <p>- Kể tên một số nước thường hay xảy ra núi lửa mà em biết?</p> <p>- Giáo viên liên hệ thực tế ở Việt Nam</p>	<p>Đại diện nhóm 2 báo cáo kết quả chuẩn bị bài, các nhóm theo dõi, nhận xét, bổ sung (nếu có)</p> <p>Hoạt động độc lập</p>	<p>2. Núi lửa và động đất</p> <p>a) Núi lửa:</p> <p>- Núi lửa là hình thức phun trào magma ở dưới sâu lên mặt đất.</p> <p>- Tác hại: Tro bụi và dung nham vùi lấp thành thị, làng mạc, ruộng vườn.</p> <p>- Tích cực: Tạo ra các lớp đất badan màu mỡ.</p>
<p>- Giáo viên yêu cầu đại diện học sinh nhóm 3 báo cáo.</p> <p>- Giáo viên nhận xét phần báo cáo của nhóm 3</p> <p>- Giáo viên chuẩn xác kiến thức và ghi bảng</p> <p>- Để hạn chế những thiệt hại do động đất, núi lửa gây ra ta cần có những biện pháp gì ?</p> <p>- Giáo viên chốt nội dung bài học.</p>	<p>Đại diện nhóm 3 báo cáo, các nhóm nhận xét, bổ sung (nếu có)</p> <p>Hoạt động độc lập</p>	<p>b) Động đất:</p> <p>- Động đất là hiện tượng các lớp đất đá gần mặt đất bị rung chuyển.</p> <p>- Tác hại: Nhà cửa, đường sá, cầu cống bị phá hủy và làm chết nhiều người.</p>

Hoạt động 3: Luyện tập, vận dụng

- **Mục tiêu:** củng cố kiến thức về tác động của nội lực và ngoại lực trong việc hình thành địa hình bề mặt Trái Đất.

- **Cách thức tiến hành:**

- Giáo viên tổ chức cho học sinh trò chơi “ **Đi tìm thông điệp** ”.

+ Học sinh điều khiển trò chơi.

+ Học sinh tham gia trò chơi.

Hoạt động 4: Hoạt động mở rộng

- Về nhà học bài và trả lời các câu hỏi cuối bài 12.

- Nghiên cứu trước bài 13- chú ý các câu hỏi in nghiêng trong bài.

- Làm việc nhóm để giải quyết yêu cầu của giáo viên:

+ Nhóm 1: Sưu tầm hình ảnh về các dạng địa hình chủ yếu trên bề mặt Trái Đất.

+ Nhóm 2: Tìm hiểu về một số cách phân loại núi.

+ Nhóm 3: Tìm hiểu thông tin về đặc điểm, nguyên nhân hình thành các hang động và thạch nhũ.